

Міністерство освіти і науки України

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор академії, професор

В.І. Аранчій

«_____» _____ 2015 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ І ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ
ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ - МАГІСТР
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 8.11010101 "ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА"
(за видами)

ПОЛТАВА 2015

Програму склали: доктор ветеринарних наук, професор Бердник В.П.,
доктор ветеринарних наук, професор Скрипка М.В.,
доктор ветеринарних наук, професор Киричко Б.П.,
доктор ветеринарних наук, професор Євстаф'єва В.О.,
доктор ветеринарних наук, професор Кулинич С.М.,
доктор ветеринарних наук, професор Замазій А.А.,
доктор ветеринарних наук, професор Локес П.І.;
кандидати ветеринарних наук, доценти: Панікар І.І., Передера Ж.О.,
Аранчій С.В., Передера С.Б., Панасова Т.Г., Киричко О.В.,
Передера Р.В., Довгопол В.Ф., Шатохін П.П., Супруненко К.В.,
Бердник І.Ю., Конє М.С., Корчан М.І., Щербакова Н.С.,
Мороз О.Г., Клименко О.С.; Лавріненко І.В., Передера О.О.;
старші викладачі: Жерносік І.А., Каришева Л.П.

Програма розглянута, схвалена і рекомендована до друку Науково-методичною радою ФВМ за напрямом підготовки «Ветеринарна медицина»
Протокол № 1 від «   » вересня 2015 р.

Відповідальний за випуск: методист факультету ветеринарної медицини
Завора В.М.

Програма навчальної і виробничої практики студентів факультету ветеринарної медицини освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» складена з урахуванням "Методичних рекомендацій щодо проведення практики студентів у аграрних вищих навчальних закладах", Закону України "Про ветеринарну медицину", ОКХ та ОПП магістрів напряму підготовки 8.11010101 «Ветеринарна медицина», кваліфікація «Лікар ветеринарної медицини»

ЗМІСТ

1. Загальні положення	4
2. Обов'язки студентів під час проходження практики	5
3. Організація практики	5
4. Графік термінів проходження навчальної та виробничої практик	6
5. Критерії оцінки знань	7
6. Зміст наскрізної практики	7
6.1 Навчальна практика	7
6.1.1. Ветеринарне забезпечення біотехнології відтворення та профілактики акушерської і гінекологічної патології у тварин	7
6.1.2. Спеціальна пропедевтика, терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин.....	7
6.1.3. Хірургічні хвороби тварин з анестезіологією.....	8
6.1.4. Спеціальна епізоотологія.....	8
6.1.5. Глобальна паразитологія.....	8
6.2. Виробнича (переддипломна) практика.....	9
7. Порядок ведення щоденника виробничої практики	13
8. Порядок складання звіту про виробничу практику	14
9. Додатки.....	16

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Згідно освітньо-професійної програми підготовки магістра (спеціальності 8.11010101 «Ветеринарна медицина») практична підготовка лікарів ветеринарної медицини передбачає навчально-клінічну і виробничу практики.

Мета навчальної та виробничої практики: підготовка студентів до більш глибокого засвоєння ними теоретичних знань, та головне набуття практичних навиків по забезпеченню здоров'я тварин. Навчальна практика проводиться на першому курсі, а виробнича (переддипломна) – на другому курсі магістратури під час навчання в академії.

Під час цих практик студенти знайомляться із правовим забезпеченням ветеринарної служби на виробництві, одержують практичні навички по діагностиці, лікуванню і профілактиці різноманітних захворювань тварин, веденню клінічної документації.

Навчальні практики

В умовах кафедр, базових господарств, лікарнях та клініках ветеринарної медицини студенти виконують завдання по акушерству, гінекології та біотехнології відтворення тварин, спеціальній пропедевтиці, терапії і профілактиці внутрішніх хвороб тварин, хірургічних хворобах тварин з анестезіологією, спеціальній епізоотології, глобальній паразитології. Під керівництвом викладачів клінічних кафедр і лікарів ветеринарної медицини господарств та установ державної ветеринарної медицини вони проводять диспансеризацію поголів'я і лікування хворих тварин.

Виробнича практика студентів

Ця практика є одним із важливих етапів у підготовці їх як майбутніх фахівців ветеринарної медицини, організаторів і керівників виробництва. Вона дозволяє студентам ознайомитися з діяльністю лікаря ветеринарної медицини широкого профілю, закріпити теоретичні знання, набути необхідні практичні навички.

На виробничій практиці студент знайомиться із структурою державної і відомчої служби ветеринарної медицини, виробничими функціями, системою забезпечення закладів ветеринарної медицини новітньою технікою, обладнанням, апаратурою, лікувальними та профілактичними засобами, аптечною справою.

Студент бере безпосередню участь у прийомі хворих тварин, постановці діагнозу, надання лікарської допомоги, проведенні планових профілактичних та оздоровчих заходів, приймає участь у ліквідації інфекційних та інвазійних хвороб.

2. ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

При проходженні практики студенти зобов'язані:

- виконати завдання, передбачені програмою практики;
- виконувати вказівки керівника практики, які стосуються професійних питань;
- дотримуватись діючих на підприємствах і в організаціях правил внутрішнього розпорядку та техніки безпеки;
- регулярно вести щоденник виробничої практики;
- пропагувати і впроваджувати в практику найновіші наукові дані, передовий досвід роботи, найновішу техніку і технологію виробництва;
- підбирати клінічний матеріал для поповнення музеїв кафедр;
- приймати участь у громадському житті колективу, виступати з доповідями;
- своєчасно здати щоденник і звіт, захистити його.

У відповідності з кваліфікаційною характеристикою майбутній лікар ветеринарної медицини повинен **вміти**:

- виявляти причини захворювання тварин;
- ставити діагноз і лікувати тварин з використанням сучасних методів діагностики;
- розробити плани профілактичних, лікувальних, оздоровчих і протиепізоотичних заходів, давати наукове і економічне обґрунтування спеціальних заходів, доцільності застосування тих чи інших способів лікування хворих тварин, складати план-заявки на біопрепарати і медикаменти;
- використовувати сучасну обчислювальну техніку;
- вести ветеринарну документацію;
- ознайомитись із заходами по захисту навколишнього середовища;
- здійснювати заходи по попередженню виробничого травматизму і професійних захворювань.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Навчальну та виробничу практику студенти проходять у господарствах різних форм власності, установах державної ветеринарної медицини області та за її межами, клініках ветеринарної медицини.

Керівництво навчальною практикою здійснюють викладачі відповідних кафедр, а виробничою - на місцях здійснюють провідні фахівці – представники приймаючої організації, згідно укладених договорів.

При проходженні практики основною формою організації праці є індивідуальна робота кожного студента під керівництвом досвідченого лікаря ветеринарної медицини - керівника практики. На місцях, керівництво практикою, здійснюють головні лікарі ветеринарної медицини, завідувачі закладами державної ветеринарної медицини, головні лікарі ветеринарної медицини господарств різних форм власності.

Навчально-методичне керівництво практикою здійснюють відповідні

кафедри. Вони забезпечують студентів щоденниками практики та методичними рекомендаціями по виконанню завдань практики.

Безпосереднє керівництво викладачів профільюючих кафедр виробничою практикою студентів зводиться до таких робіт:

- інструктаж студентів по програмі практики перед від'їздом на місце проведення;
- періодичні консультації і контроль за ходом практики шляхом виїздів на місце практики не менш двох разів;
- перевірка щоденників і звітів за практику;
- участь у роботі комісії по захисту звітів і щоденників.

Для проходження виробничої практики студенти направляються в колективні господарства, районні та міські лабораторії державної ветеринарної медицини та інші підприємства, заклади і організації.

Студенти разом з керівником складають індивідуальний календарний план графік проходження практики. В цьому плані повинна бути передбачена лікувально-профілактична робота з різними видами тварин.

Організація праці студентів в період виробничої практики зводиться до виконання наступних положень:

- студент прибуває на місце практики в термін, що вказаний у відрядному посвідченні і звертається до керівника практики для отримання житла, робочого місця, спеціального одягу і т.п.;
- знайомиться з правилами внутрішнього розпорядку, посадовими інструкціями спеціаліста, обов'язки якого він буде виконувати в період практики, отримує інструктаж по техніці безпеки та охороні праці;
- приступає до виконання програми практики у відповідності з планом.

4. ГРАФІК ТЕРМІНІВ ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Шифр дисципліни	Найменування практики і дисциплін	Курс	Семестр	Тривалість практики		Форма контролю
				тижнів	годин	залік
Навчальна практика		1	2	2	72	звіти
ПП.15	Ветеринарне забезпечення біотехнології відтворення та профілактики акушерської і гінекологічної патології у тварин	1	2	1	45	звіт
ПП.10	Спеціальна пропедевтика, терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин	1	2	1	45	звіт
ПП.11	Хірургічні хвороби тварин з анестезіологією	1	2	1	45	звіт
ПП.12	Спеціальна епізоотологія	1	2	0,5	22,5	звіт

ПП.13	Глобальна паразитологія	1	2	0,5	22,5	звіт
Виробнича (переддипломна) практика		2	4	6	216	звіт

5. КРИТЕРІЙ ОЦІНКИ ЗНАНЬ

Схема оцінювання знань студентів

Оцінювання знань студента проводиться за шкалою ECTS системою та за національною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ЗМІСТ НАСКРІЗНОЇ ПРОГРАМИ ПРАКТИКИ

6.1. Навчальна практика

6.1.1. Ветеринарне забезпечення біотехнології відтворення та профілактики акушерської і гінекологічної патології у тварин

Мета практики: набуття студентами навичок використання різних методів дослідження і лікування тварин з акушерсько-гінекологічною патологією, відпрацювання методів і прийомів біотехнології розмноження тварин.

Зміст практики: Відпрацювання методів акушерсько-гінекологічних досліджень самок с.-г. тварин, діагностики гінекологічних захворювань, методів патогенетичної терапії акушерсько-гінекологічних захворювань, способів введення сперми при штучному осіменінні самок с.-г. тварин. В умовах виробництва, проведення акушерсько-гінекологічної диспансеризації, методів діагностики вагітності клінічними методами, діагностики і терапії маститів, в т.ч. і прихованих, дисфункцій яєчників, післяродових захворювань.

6.1.2. Спеціальна пропедевтика, терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин

Мета практики: закріпити теоретичні знання і придбати практичні навички з діагностики, лікування і профілактики внутрішніх захворювань.

Зміст практики: в умовах учгоспу, м'ясокомбінату, лабораторії і клініки кафедри провести диспансеризацію великої рогатої худоби, придбати навички постановки діагнозу, лікування тварин і профілактики захворювань, відпрацювати прийоми і методи терапевтичної техніки, лабораторного дослідження біологічних субстратів (крові, сечі, тощо). Провести профілактичні обробки тварин (телят, свиней).

Засвоїти методи загальної терапії (дієтотерапія, фармакотерапія, фізіотерапія). Скласти план заходів по загальній профілактиці внутрішніх захворювань тварин.

6.1.3. Хірургічні хвороби тварин з анестезіологією

Мета практики: закріплення теоретичних знань та придбання навичок з лікування хірургічних хвороб тварин.

Зміст практики: студент опрацьовує елементи виконання загального та місцевого знеболення, проводить хірургічну диспансеризацію; розробляє раціональну схему лікування хірургічних хвороб тварин; обґрунтовує доцільність вибору того чи іншого засобу лікування хворої тварини; проводить етіотропну, нозогенетичну, заміну, симптоматичну, а при необхідності і радикальну терапію хворої тварини; застосовує хірургічні методи лікування хворих тварин та визначає умови їх післяопераційного утримання.

Після закінчення практики студент складає звіт про виявлені хірургічні захворювання, виконує лікування і одночасно подає план профілактики хірургічних хвороб.

6.1.4. Спеціальна епізоотологія

Мета практики: практично засвоїти елементи теоретичного курсу загальної і спеціальної епізоотології в обсязі матеріалу, що вивчався в 7-8 семестрах.

Зміст практики: проведення епізоотологічного обстеження господарства. Алергічне дослідження тварин на туберкульоз, бруцельоз, сап. Відбір проб крові для серологічного дослідження на бруцельоз, лептоспіроз, лейкоз; для гематологічного дослідження на лейкоз. Щеплення тварин проти сибірки, емкару, бешихи свиней, сальмонельозу, колібактеріозу та інших інфекційних тварин. Відбір та консервування матеріалу для бактеріологічного і вірусологічного дослідження. Відпрацювання елементів дезінфекції - зволоження об'єкту, механічна очистка, дезінфекція.

Оформлення документації: актів епізоотологічного обстеження господарства, профілактичних щеплень, алергічних досліджень, дезінфекції і списання дезінфікуючих речовин, супроводжувальної документації.

6.1.5. Глобальна паразитологія

Мета практики: в умовах обласної лабораторії державної ветеринарної медицини, міського управління ветеринарної медицини, приватних клінік, м'ясокомбінату та лабораторії кафедри засвоїти навички по життєвій і посмертній діагностиці інвазійних хвороб і виконанню лікувально-

профілактичних заходів при них.

Зміст практики: Ознайомитися з епізоотичною ситуацією по інвазійним хворобам тварин на території Полтавської області та господарства різної форми власності. Провести дослідження тварин методами життєвої та посмертної діагностики. При виявленні збудників інвазійних хвороб провести диференціацію їх до виду з визначенням екстенсивності та інтенсивності інвазії. Розробити плани лікувально-профілактичних заходів по оздоровленню господарства.

6.2. Виробнича (переддипломна) практика

5.2.1. Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин

Мета і завдання практики: ознайомлення з організацією відтворення сільськогосподарських тварин в зоні діяльності державного підприємства ветеринарної медицини та засвоїти основні методи роботи фахівців, спрямовані на поліпшення відтворної функції, профілактику та боротьбу з неплідністю. В умовах господарства вивчити стан відтворення у галузях тваринництва і набути навичок організаційної та клінічної роботи на фермах, впроваджувати у виробництво нові ефективні методи лікування хворих тварин.

Зміст практики:

1. Ознайомитись з річними звітами в обласному чи районному державному підприємстві ветеринарної медицини, планами заходів по підвищенню рівня відтворення та взяти безпосередню участь у проведенні цих заходів.
2. Брати участь у проведенні бактеріологічних досліджень сперми і аборт плодів та біохімічних досліджень сироватки крові й кормів у ветеринарній лабораторії.
3. В обласному чи районному племпідприємстві вивчити систему організації штучного осіменіння с. г. тварин та його результативність в зоні діяльності.

Практика на виробництві:

1. Вивчити систему організації утримання та відтворення худоби, ознайомитись з будовою і обладнанням пунктів штучного осіменіння, наявністю і кваліфікацією спеціалістів з відтворенням тварин, показниками виходу та збереження молодняка.
2. Вивчити організацію та брати участь у виявленні самок на охоті, проведенні штучного осіменіння наявних видів тварин, запуску корів.
3. Провести акушерсько-гінекологічну диспансеризацію корів з біохімічним аналізом крові та кормів, закріпити навички з діагностики и лікування патології вагітності, післяродового періоду та гінекологічних хвороб тварин.
4. Надавати акушерську допомогу при нормальних та патологічних пологах великим і дрібним тваринам та новонародженим, проводити заходи з профілактики післяродових захворювань та стимуляції відтворної функції самок.
5. Ознайомитись з технологією доїння та контролю якості молока, засвоїти і закріпити навички догляду за молочною залозою, методи діагностики та лікування різних форм маститів.
6. За результатами обстеження господарства розробити план заходів з профілактики неплідності.

6.2.2. Спеціальна пропедевтика, терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин

Мета практики: закріпити теоретичні знання та набути практичні навички, проведення лікувальних та профілактичних заходів, а також диспансерного дослідження тварин.

Задачі практики:

1. Ознайомитись з нозологією внутрішніх незаразних захворювань тварин в місцях проходження практики згідно документів ветеринарної документації: журнал для реєстрації хворих тварин (форма №1-вет);
2. Набути навичок щодо ведення документації первинного обліку та звітності по внутрішніх незаразних хворобах тварин;
3. Закріпити навички діагностики захворювань, їх лікування та профілактики;
4. Засвоїти навички технології лікарських форм;
5. Оволодіти прийомами та методами терапевтичної техніки як промивання рубця, шлунку, постановка клізми і. т. ін.;
6. Закріпити навички в проведенні лабораторних досліджень крові, сечі та інших біологічних субстратів і вміти правильно їх оцінювати;
7. Прийняти участь в проведенні заходів по загальній неспецифічній профілактиці незаразних захворювань тварин та придбати навички складання плану профілактичних заходів за результатами клінічного обстеження тварин.

Зміст практики:

1. Вивчення нозології внутрішніх незаразних захворювань тварин.
2. Проведення диспансеризації продуктивних тварин. Вивчення синдроматики стада в господарстві. Проведення аналізу годівлі і утримання тварин. Встановлення етіологічних факторів, які сприяють виникненню внутрішніх незаразних захворювань.
3. Відбір зразків крові та ін. біологічних субстратів для лабораторних досліджень.
4. Надання лікарської допомоги тваринам при отруєнні.
5. Обстеження терапевтично хворих тварин, постановка діагнозу, лікування та заходи профілактики.
6. Проведення заходів по загальній неспецифічній профілактиці внутрішніх незаразних захворювань. Стан кормової бази, контроль за якістю годівлі та утримання якістю кормів і води, використання кормових добавок та засобів заміщуючої терапії.
7. Складання плану профілактичних заходів за результатами клінічного обстеження тварин.

6.2.3. Хірургічні хвороби тварин з анестезіологією.

Мета і завдання практики. Методом хірургічної диспансеризації ветеринарної звітності та амбулаторних журналів визначити стан і обсяги лікувально-профілактичної роботи з хірургічних захворювань в зоні обслуговування державного підприємства ветеринарної медицини. Опрацювати способи фіксації, навички дотримання техніки безпеки під час роботи з різними видами свійських тварин. Під час виконання всіх лікувальних процедур

дотримуватись правил асептики і антисептики, вести документацію установи ветеринарної медицини, складати план профілактики травматизму серед тварин ферми, комплексу, окремого господарства. З метою гуманного поводження з тваринами чітко відпрацювати прийоми місцевої та загальної анестезії для безболісного виконання будь-яких хірургічних та інших операцій.

Зміст практики:

1. Опрацювати елементи виконання загального (нейролептаналгезія, транквілізація, наркоз) та місцевого (інфільтраційна, провідникова, епідуральна анестезія) знеболення.

2. Вивчити особливості травматизму продуктивних тварин залежно від утримання, годівлі, експлуатації, кліматично-зональних та інших умов. Визначити економічні збитки від травматизму (процент ураження окремими різновидами травматизму, падіж, вимушений забій від травматизму, зниження продуктивності, тощо).

3. Вивчити клінічні прояви хірургічної інфекції та прогресивні методи боротьби з нею. Закріпити прийоми та навички хірургічної обробки ран. Засвоїти прийоми діагностики специфічних хірургічних інфекцій (актиномікоз, некробактеріоз, тощо) та проаналізувати ефективність лікувально-профілактичних заходів.

4. Ставити діагноз і призначати лікування закритих пошкоджень м'язів, суглобів, сухожилків і зв'язок, хвороб кровоносних та лімфатичних судин, термічних, хімічних та інших уражень шкіри, а також травм мозку і хвороб периферичних нервів. Відпрацювати техніку виконання патогенетичної терапії хірургічних хвороб.

5. Вивчити частоту захворювань очей у тварин з урахуванням пори року та умов утримання. Відпрацювати способи дослідження очей. Надавати допомогу тваринам з хворобами повік слізного апарату, рогівки, внутрішніх середовищ ока та кон'юнктиви.

6. Засвоїти прийоми підготовки тварин до виконання лікувальних процедур чи хірургічних операцій. Відпрацювати методику виконання цих процедур та найбільш поширених хірургічних операцій (кастрація самців і самок, підготовка пробників, видалення сторонніх предметів з різних ділянок тіла у т.ч. із шлунково-кишкового тракту, розтин абсцесів і флегмон, пункції суглобів і сухожильних піхв, операції на рогах і колітах, екстракції зубів тощо).

7. Вивчити асептичні та гнійні захворювання дистальної частини кінцівок та інших ділянок тіла тварини.

8. Проводити післяопераційне лікування тварин при різних хірургічних захворюваннях.

Найбільш цікаві випадки ретельно описати в документах практики.

6.2.4. Спеціальна епізоотологія

Мета практики: закріпити одержані теоретичні знання і оволодіти практичними навичками в питаннях діагностики і лікування інфекційних захворювань, розробки та проведенню заходів по організації протиепізоотичних заходів (ізоляція, лікування або забій інфекційно-хворих тварин), знезараження факторів передачі збудників з метою розриву епізоотичного ланцюга,

забезпечення нечутливості тварин до зараження.

Задачі практики:

- вивчити епізоотичний стан зони, де проходить виробнича практика-район, господарство;
- засвоїти методику складання епізоотичної картини, ведення епізоотичного журналу;
- оволодіти навичками встановлення діагнозу, лікування та профілактики інфекційних хвороб тварин;
- оволодіти навичками відбирання, консервування матеріалу для клінічно лабораторних досліджень;
- засвоїти основні положення по підбору дезрозчинів для проведення дезінфекції;
- оволодіти методикою організації і проведення протиепізоотичних заходів, клініко-діагностичних обстежень.

Зміст практики:

1. Провести епізоотологічне обстеження тваринницької ферми, де проходить виробнича практика, скласти акт епізоотологічного обстеження. Для цього вивчити епізоотичний стан зони господарства, ознайомитись з планом ветеринарно-санітарних, профілактичних і протиепізоотичних заходів в зоні обслуговування районної станції по боротьбі з хворобами тварин.

2. Ознайомитись і відобразити в звіті характер і режим роботи санпропускника, дезбар'єру, утримання і використання параформалінової камери, дезінфекційних установок, санітарним станом біотермічної ями, організацією збирання і утилізації трупів, біотермічним знезараженням гною.

3. Охарактеризувати організацію карантинування тварин, що надходять в господарство, перелік та організацію профілактичних обробок, діагностичних досліджень в період карантину.

4. Дати перелік та охарактеризувати механізм проведення заходів по організації діагностичних досліджень на туберкульоз, бруцельоз, сап, хвороби птахів та інші, які проводяться в господарстві. Вказати обсяг робіт, препарат, що вживається, характер його використання.

5. Приймати участь в проведенні профілактичних і вимушених щеплень - в звіті привести детальний аналіз цих робіт, та дати характеристику біопрепарату, режим використання, скласти акти обробок, привести їх як додаток до звіту.

6. Прийняти участь в проведенні лікувальних (індивідуальних та групових) заходів, що проводяться в господарстві при інфекційних захворюваннях, дати аналіз, обсяг, привести результативність.

7. Прийняти участь в підготовці, проведенні, контролі якості дезінфекції, дератизації тваринницьких приміщень. Скласти акти на проведення цих робіт, в звіті дати характеристику препаратів, обсяг роботи та її результативність.

Примітка: як додаток до звіту прикласти завірені по місцю практики:

- 1 .Акт епізоотологічного обстеження ферми, господарства.
- 2.Акти вакцинації(копії).
- 3.Акти на проведення дезінфекції (копії).
- 4.Список проб крові для дослідження на лейкоз, бруцельоз, лептоспіроз та інше (копії).

5. Представити фотографії та слайди чи нативні препарати:
  - клінічно хвора тварина (3-5)
  - патологічні зміни в органах (легені, печінка, кишки та інше)(3-5)

6.2.5. Глобальна паразитологія

Мета практики: закріпити теоретичні знання і набути практичні навички по плануванню, організації і проведенню діагностичних досліджень і лікувально-профілактичних заходів проти паразитарних хвороб тварин.

Задачі практики:

1. Ознайомитися з епізоотичною ситуацією району, населеного пункту чи господарства різної форми по інвазійним хворобам, та скласти карту епізоотологічного стану.
2. Набути навички зажиттєвої і посмертної діагностики інвазійних хвороб.
3. Набути навички відбору, консервування, етикетування та пересилки матеріалу для дослідження в лабораторію.
4. Оволодіти методикою організації і проведення масових діагностичних досліджень і обробок тварин при інвазійних хворобах. З урахуванням екологічної безпеки.
5. Оволодіти методикою проведення гельмінтологічної оцінки пасовищ.

Зміст практики:

1. Вивчити епізоотичну ситуацію району, населеного пункту чи господарства різної форми власності по інвазійним хворобам тварин та скласти епізоотичну карту.
2. Провести планові діагностичні дослідження використовуючи методи зажиттєвої та посмертної діагностики.
3. Провести паразитологічні дослідження туш забитих тварин на м'ясокомбінатах чи забійних пунктах.
4. Провести клінічне спостереження за амбулаторними чи стаціонарно хворими тваринами, зібрати анамнестичні та епізоотологічні дані зробити записи в амбулаторному журналі.
5. Організувати та провести лікувальні заходи (використовуючи антгельмінтики, протистоциди, акарициди, інсектициди) дезінвазію тваринницьких приміщень, території ферм, вигульних майданчиків, біотермічне знезараження гною.
6. Скласти календарний план заходів по боротьбі з однією інвазійною хворобою.
7. Визначити економічні збитки, які спричинені інвазійною хворобою та екстенс- і інтенсефективність препаратів, які використовували при лікуванні тварин.

7. ПОРЯДОК ВЕДЕННЯ ЩОДЕННИКА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Головним документом по обліку роботи студентів на виробничій практиці є щоденник. Титульна сторінка і структура його оформлення приведені у додатку № 3.

Студенти ведуть щоденник кожного дня протягом усього періоду практики.

Записи в ньому повинні бути короткими і відображати основні положення виконаної роботи.

При веденні щоденника слід керуватись такими положеннями:

1. При первинному прийомі хворого і наданні йому лікувальної допомоги в графі 4 щоденника записують вид тварин, інвентарний номер чи кличку, вік. У графі 5 - найбільш інформативні анамнестичні дані, температуру тіла, частоту пульсу і дихання, скорочення рубця (для жуйних з 3-4 місячного віку), характерні ознаки хвороби. У графі 7 – проведене лікування, рекомендації по дієті, профілактичних заходах, умови утримання.

2. Якщо лікування проводиться декілька днів, то на це вказують в записах. Лікарські препарати виписують у рецептурній формі.

3. При прийомі декількох тварин з однаковим діагнозом дані клінічних обстежень записують по кожній тварині. Рецепти виписують на одну тварину, з вказівкою про ідентичність лікування всієї груп.

4. При повторному прийомі однієї і тієї ж тварини, чи групи, нову записують їх клінічні ознаки. Що стосується лікування, то про нього роблять посилання на попередню дату, а у графі 2 проставляють номер первинного запису.

5. Якщо в лікуванні є зміни, доповнення, то про це також роблять відповідний запис.

6. Результати диспансеризації по внутрішніх незаразних хворобах, акушерсько-гінекологічній і хірургічній патології записують у формі узагальнених даних.

7. Протиєпізоотичні заходи (діагностичні дослідження, запобіжне щеплення, дегельмінтизація і т.п.) записують у формі акту, де вказують вид тварин, кількість і птахів, що піддавались обробці, характеристику використаних речовин і препаратів, їх дози, кратність введення і т. ін.

8. Записи в щоденнику з інших учбових дисциплін роблять згідно вказівок при проведенні інструктажу. Щоденник перевіряється і завіряється один раз на *тиждень* керівником практики, а в кінці підписується студентом, керівником і скріплюється печаткою.

8. ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ЗВІТУ ПРО ВИРОБНИЧУ ПРАКТИКУ

Підсумки практики треба привести в вигляді звіту. В ньому в короткій формі студент дає аналіз виконаної роботи з висновками і пропозиціями.

Вихідним матеріалом для складання звіту служать записи в щоденнику, а також копії актів експертиз, протоколів, фотографії і т.п.

Загальний об'єм звіту повинен складати до 20-25 сторінок рукописного тексту.

Звіт розпочинається із змісту і має наступні розділи:

1. Вступ.
2. Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин
3. Спеціальна пропедевтика, терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин
4. Хірургічні хвороби тварин з анестезіологією
5. Спеціальна епізоотологія
6. Глобальна паразитологія

7. Зведена таблиця практики
8. Підсумки.
9. Пропозиції.
10. Додатки.

У вступній частині студент дає коротку характеристику місця проходження практики.

У розділах, вказаних вище, студент узагальнює матеріали по дисциплінах і представляє підсумкові дані як у вигляді тексту, так і в таблицях. В підсумках дається оцінка місцю проходження практики, її організації, керівництву. Пропозиції повинні бути короткими, як такі, що витікають із умов підприємств ветеринарної медицини. У додатках студент вміщує копії актів, малюнки, схеми, фотографії і т.п. Кількість їх повинна бути помірною з тим, щоб не перевантажувати звіт матеріалами, що не мають особливого значення.

Текст звіту повинен бути чітким, акуратно написаним від руки чи надрукованим за допомогою комп'ютера (шрифт Times New Roman, розмір 14, з інтервалом тексту 1,5) з обов'язковими полями, виділенням розділів, підрозділів, абзаців. Сторінки звіту повинні бути зшиті і пронумеровані.

Щоденник, перевіряє керівник практики на місці, дає відгук, підписує і завіряє печаткою. До звіту додається характеристика студента, підписана керівником практики і скріплена печаткою.

Захист проводиться протягом 15 днів після закінчення практики в комісії, до складу якої входять керівники практики.

Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість, в залікову книжку студента за підписом членів комісії. Дана оцінка враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатом підсумкового контролю.

Студент, який отримав негативну оцінку по практиці в комісії, відраховується з академії.

запобіжними засобами, лікувально-профілактичним обслуговуванням за нормами, встановленими для штатних працівників.

1.6. Надати студентам-практикантам і керівникам практики від навчального закладу можливість користуватись лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.

1.7. Забезпечити облік виходу на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти вищий навчальний заклад.

1.8. Після закінчення практики дати характеристику на кожного студента-практиканта, в котрій відобразити якості підготовленого ним звіту.

1.9. Додаткові умови _____

2. Вищий навчальний заклад зобов'язується:

2.1. За два місяці до початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список студентів, які направляються на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити додержання студентами трудової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися з студентами під час проходження практики.

3. Відповідальність сторін за невиконання угоди.

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно з законодавством про працю України.

3.2. Всі суперечки, що виникають між сторонами за цією угодою, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Угода набуває сили після її підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Угода складена у двох примірниках: по одному - базі практики і вищому навчальному закладу.

4. Місцезнаходження сторін і розрахункові рахунки:

Навчального закладу _____

Бази практики _____

Підписи та печатки:

Вищий навчальний заклад:

База практики:

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

М.П. “_____” _____ 20__ року

М.П. “_____” _____ 20__ року

Примітки:

1. Форму призначено для юридичного оформлення зобов'язань підприємства, установи та вищого навчального закладу про проведення практики студентів.

2. Формат бланка А4 (210×297 мм), 2 сторінки.

1 сторінка

(повне найменування вищого навчального закладу)

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

(вид і назва практики)

студента _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Інститут, факультет, відділення _____

Кафедра, циклова комісія _____

освітньо-кваліфікаційний рівень _____

напрямок підготовки _____

спеціальність _____

(назва)

_____ курс, група _____

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка
підприємства, організації, установи „___” _____ 20__ року

_____
(підпис) _____
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка
Підприємства, організації, установи “___” _____ 20__
року

_____
(підпис) _____
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Робочі записи під час практики

№ запису		Дата	Власник тварини і його адреса	Вид, стать, порода, вік тварини, інвентарний №	Анамнез, клінічні ознаки захворювання, температура, пульс, дихання	Діагноз	Лікування (рецепти, дієта тощо)	Наслідки лікування
первинного	первинного при повторному прийомі							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1		16.02.2011	ДП ДГ Ювілейне або Кот В.С. с. Гути ... району, ... області	Корова, українська чорноряба, 4 роки, інв..№ 567	Із слів доярки (власника) стало відомо, що корову перевели з родильного відділення 15 лютого. Під час моціону вона була травмована. Останні дні доїння корови ускладнилося, в наслідок болючості лівої передньої чверті вим'я. Дослідженнями встановлено: загальний стан тварини задовільний, Т – 39,7; П – 64; Д – 28. Апетит і жуйка збережені. Природні відправлення в межах норми. Ліва передня чверть молочної залози збільшена, ущільнена, болюча, гаряча. На передній поверхні чверті обмежена флюктуюча пухлина.	Абсцес вим'я Abscessus uberis	Корова переведена на лікування у ветеринарний блок. Операційне поле підготовлене по загальним правилам хірургії. Фіксація у станку Виноградова Знеболення: проводникова блокада нервів по Башкірову. <i>Далі хід операції та проведення інших маніпуляцій та післяопераційний догляд.</i>	Призначено повторний прийом на 17.02.2001

Кутовий штамп
(підприємства,
організації, установи)

Надсилається у вищий навчальний заклад
не пізніше як через три дні після прибуття
студента на підприємство (організацію, установу)
/початку практики/

ПОВІДОМЛЕННЯ

студент _____
(повне найменування вищого навчального закладу)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (курс, інститут, факультет (відділення), напрям підготовки
(спеціальність))

прибув „___” _____ 20__ року до _____
(назва підприємства, організації,
установи)

і приступив до практики. Наказом по підприємству (організації, установі) від „___”
_____ 20__ року № _____ студент _____
зарахований на посаду

_____ (штатну, дублером, штатну роботу, практикантом)

_____ (штатні посади назвати конкретно)

Керівником практики від підприємства (організації, установи) призначено

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник підприємства (організації, установи)

_____ (підпис) _____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)
Печатка (підприємства, _____ “___” _____ 20__ року
організації, установи)

Керівник практики від вищого навчального закладу

_____ (назва кафедри, циклової комісії)

_____ (підпис) _____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)
“___” _____ 20__ року

Примітки:

1. Форма засвідчує прибуття студента на практику згідно з направленням. Вказується посада, на яку призначений студент, та керівник практики відповідно до наказу підприємства, установи, організації.

2. Формат бланка А5 (148×210 мм), 1 сторінка.

Додаток 5
Зразок оформлення зведеної таблиці

Зведення _____
(роботи, виконані студентом під час практики)

№ п/п	Види роботи	Кількість
1	Проведено клінічний огляд	
2	Диспансеризовано	
3	Прийнято хворих тварин (всього), в тому числі: а) з незаразними хворобами б) з гінекологічними в) з хірургічними г) з інфекційними д) з інвазійними	
4.	Виконано інші види робіт	